

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการสำรวจภาวะโภชนาการ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะโภชนาการ ของเด็กนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ในจังหวัดสุโขทัย ซึ่งได้จากการสุ่มสำรวจเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จากโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย รวม 24 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 2,980 คน ระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2539 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2540 ซึ่งผลการศึกษา ครั้งนี้จะนำเสนอเป็นลำดับ คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน นักเรียน และครอบครัว
2. ภาวะโภชนาการและผลการเรียนของนักเรียน
3. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของนักเรียน
4. การเปรียบเทียบภาวะโภชนาการของนักเรียน กับผลการเรียน



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

สถานที่ตั้งของโรงเรียน

ตารางที่ 4.1 รายชื่อโรงเรียนที่ได้จากการสุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอและตำบลในจังหวัดสุโขทัย

อำเภอ	ตำบล	รายชื่อโรงเรียน
เมือง	ธานี	อนุบาลสุโขทัย
	เมืองเก่า	บ้านเมืองเก่า (ศรีอินทราทิตย์)
	บ้านสวน	บ้านสวนใต้ (ครองประชานุกูล)
	ปากแคว	บ้านท่าพระ
คีรีมาศ	โดนด	บ้านโดนด (คีรีมาศวิทยา)
	บ้านสามพวง	บ้านสามพวง (สามัคคีพิทยา)
	ทุ่งหลวง	วัดลายมิตรภาพที่ 80
บ้านค่านลานหอย	ลานหอย	บ้านลานหอย
	บ้านค่าน	บ้านหนองจิ่ง
	บ้านค่าน	บ้านค่าน
ศรีสำโรง	คลองตาล	บ้านคลองตาล (กระจ่างจินดา)
	เกาะตาเลี้ยง	บ้านเกาะตาเลี้ยง (ทองดีประชานุกูล)
	ทับผึ้ง	บ้านเตวีดินอก (สร้อยสนประชาสรรค์)
ศรีสำโรง	หาดเสี้ยว	บ้านหาดสูง (ประชานุกูล)
	หนองอ้อ	บ้านหนองอ้อ (ราษฎร์สามัคคี)
กงไกรลาศ	กง	บ้านกง (ราษฎร์อุทิศ)
	ไกรโน	บ้านหนองบัว
ศรีนคร	ศรีนคร	ไทยรัฐชนานุกูล
	คลองมะพลับ	ศึกษาเกษตรศิลป์
ทุ่งเสลี่ยม	กลางคง	บ้านหัวฝาย
	เขานกแก้วศรีสมบูรณ	บ้านไทยชนะศึก
สวรรคโลก	ย่านยาว	วัดคั่งวารี (สามัคคีพุทธวิถุณวิทยา)
	ปากน้ำ	วัดปากน้ำ

ตารางที่ 4.2 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่สุ่มเลือกได้จากแต่ละโรงเรียน จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน

ที่ตั้งของโรงเรียน	รายชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน	
		จำนวน(คน)	ร้อยละ
ในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล	โรงเรียนอนุบาลสุโขทัย	213	
	โรงเรียนไทยรัฐอนุกุล	189	
	โรงเรียนบ้านเมืองเก่า (ศรีอินทราทิตย์)	180	
	โรงเรียนบ้านคลองตาล (กระจ่างจินดา)	172	
	โรงเรียนหาดสูง (ประชาชนกุล)	153	
	โรงเรียนบ้านลานหอย	149	
	โรงเรียนบ้านกง (ราษฎร์อุทิศ)	130	
	โรงเรียนบ้านโหนด (ศิริมาศวิทยา)	109	
	รวม 8 โรงเรียน สุ่มได้จำนวนนักเรียน	1,295	43.5
นอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล	โรงเรียนบ้านไทยชนะศึก	139	
	โรงเรียนบ้านสวนใต้ (ครองประชาชนกุล)	128	
	โรงเรียนบ้านด่าน	127	
	โรงเรียนบ้านข่อยสองนาง	123	
	โรงเรียนบ้านหนองบัว	119	
	โรงเรียนบ้านหัวฝาย	119	
	โรงเรียนบ้านเกาะตาเลี้ยง (ทองดีประชาชนกุล)	119	
	โรงเรียนบ้านหนองจิ่ง	114	
	โรงเรียนบ้านสามพวง (สามัคคีพิทยา)	112	
	โรงเรียนบ้านเดวิดนอก (สร้อยสนประชาสรรค์)	112	
	โรงเรียนวัดปากน้ำ	110	
	โรงเรียนวัดลายมิตรภาพที่ 80 *	104	
	โรงเรียนวัดคู้งวารี (สามัคคีพุทธวิถุณวิทยา)	90	
	โรงเรียนศึกษาเกษตรศิลป์	88	
	โรงเรียนบ้านหนองอ้อ (ราษฎร์สามัคคี) *	51	
	โรงเรียนบ้านท่าพระ	30	
	รวม 16 โรงเรียน สุ่มได้จำนวนนักเรียน	1,685	56.5
	รวม 24 โรงเรียน สุ่มได้นักเรียนทั้งหมด	2,980	100.0

* โรงเรียนที่ไม่มีการจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียน

จากตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.2 โรงเรียนที่ได้รับการสุ่มเลือก เป็นโรงเรียนที่อยู่ในตำบลต่าง ๆ ทั้ง 9 อำเภอ ของจังหวัดสุโขทัย เมื่อจำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียน เป็นโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำนวน 8 โรงเรียน มีนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 1,295 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 และโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำนวน 16 โรงเรียน มีนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 1,685 คน คิดเป็นร้อยละ 56.5 และพบว่า มีการจัดบริการอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนชั้น ประถมปีที่ 1-6 จำนวน 22 โรงเรียน ยกเว้นโรงเรียนวัดลายมิตรภาพที่ 80 และโรงเรียนบ้านหนองอ้อ (ราษฎร์สามัคคี) ที่ไม่มีการจัดบริการอาหารกลางวัน

การจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียน

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่มีการจัดบริการอาหารกลางวัน จำแนกตามประเภทของการจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียน

ประเภทของการจัดบริการอาหารกลางวันของโรงเรียน	จำนวนโรงเรียน	ร้อยละ
เฉพาะนักเรียนที่น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์	11	50.0
นักเรียนที่น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์และนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน	6	27.3
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ทุกคน	5	22.7
รวม	22	100.0

จากตารางที่ 4.3 พบว่า โรงเรียนจัดบริการอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนที่น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มากที่สุด คือ ร้อยละ 50.0 รองลงมา ได้แก่ จัดบริการอาหารกลางวันให้ทั้งนักเรียนที่น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์และนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน ร้อยละ 27.3 และจัดบริการอาหารกลางวันให้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ทุกคน ร้อยละ 22.7

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนจำแนกตามวิธีการจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียน

วิธีการจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียน *	จำนวนโรงเรียน n = 22	ร้อยละ
1. ครูและนักเรียนช่วยกันประกอบอาหาร โดยเป็นกิจกรรมประกอบการเรียนการสอน	12	54.6
2. โรงเรียนจ้างคนครัวมาทำอาหารที่โรงเรียน	5	22.7
3. โรงเรียนสั่งอาหารที่บุคคลภายนอกจัดประกอบอาหารไว้ล่วงหน้า	5	22.7
4. โรงเรียนซื้ออาหารที่มีจำหน่ายอยู่ในโรงเรียนให้นักเรียนรับประทาน	4	18.2
5. ผู้ปกครองนักเรียนในชุมชน หมุนเวียนกันมาประกอบอาหารให้	3	13.6

* ตอบได้มากกว่า 1 วิธี

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียน ใช้วิธีการที่ครูและนักเรียนช่วยกันประกอบอาหารโดยเป็นกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนมากที่สุด คือ ร้อยละ 54.6 รองลงมาได้แก่ โรงเรียนจ้างคนครัวมาทำอาหารที่โรงเรียน และโรงเรียนสั่งอาหารที่บุคคลภายนอกจัดประกอบอาหารไว้ล่วงหน้า ในจำนวนเท่ากันทั้งสองวิธี คือ ร้อยละ 22.7 โรงเรียนที่ซื้ออาหารที่มีจำหน่ายอยู่ในโรงเรียนให้นักเรียนรับประทาน ร้อยละ 18.2 และผู้ปกครองนักเรียนในชุมชนหมุนเวียนกันมาประกอบอาหารให้ ร้อยละ 13.6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 รูปแบบของอาหารกลางวันโรงเรียนจัดบริการ

รูปแบบ	จำนวน โรงเรียน	ร้อยละ
แบบอาหารจานเดียว	8	36.4
แบบอาหารเพิ่มเติม	8	36.4
แบบอาหารชุด	3	13.6
แบบประสม	3	13.6
รวม	22	100.0

หมายเหตุ : รูปแบบของอาหารกลางวันโรงเรียนจัดบริการ

1. แบบอาหารจานเดียว เช่น ข้าวราดแกง ขนมจีน ก๋วยเตี๋ยว เป็นต้น
2. แบบอาหารเพิ่มเติม ได้แก่ นักเรียนนำข้าวมาจากบ้าน ทางโรงเรียนจัดกับข้าวเพิ่มเติมให้
3. แบบอาหารชุด ได้แก่ ทางโรงเรียนจัดอาหารเป็นสำรับ ประกอบด้วยข้าว กับข้าว และขนมหรือผลไม้ ให้นักเรียนรับประทานรวมกันเป็นกลุ่ม
4. แบบประสม คือ ทางโรงเรียนใช้หลายรูปแบบดังกล่าวสลับกันไป

จากตารางที่ 4.5 พบว่า รูปแบบของอาหารที่โรงเรียนจัดบริการ ได้แก่ แบบอาหารจานเดียว และแบบอาหารเพิ่มเติม จำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 36.4 รองลงมา ได้แก่ แบบอาหารชุดและแบบประสม จำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 13.6

สำหรับเงินทุน ที่โรงเรียนใช้ในการจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียนนั้น ทุกโรงเรียนได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุน จากกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ยกเว้นโรงเรียนอนุบาลสุโขทัย ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนให้เหตุผลว่า เป็นโรงเรียนนอกกลุ่มเป้าหมาย เนื่องจากไม่มีนักเรียนที่มีฐานะยากจนและขาดแคลนอาหารกลางวัน ทางโรงเรียนจึงบริหารจัดการโดยการเรียกเก็บเงินจากผู้ปกครองนักเรียนเพื่อเป็นค่าอาหารกลางวัน แบบเหมาจ่ายเป็นรายภาคการศึกษา นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีแหล่งเงินทุนจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ เงินบริจาคและสิ่งของบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา เงินจากกองทุนหมุนเวียนของโรงเรียน เช่น จากการจัดงาน ระเบียบจากครู เป็นต้น เงินจากกองทุนอาสาสมัครในชุมชนหรือประชาอาสา และเรียกเก็บเงินค่าอาหารจากผู้ปกครองนักเรียน นอกจากนี้ มีบางโรงเรียนที่จัดกิจกรรมการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เช่น ปลูกพืชผักสวนครัว สร้างผลิตผลทางการเกษตร มาสมทบใช้ในโครงการอาหารกลางวันด้วย

สำหรับโครงการอาหารเสริม (นม) ในโรงเรียน มีการจัดบริการทุกโรงเรียนตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยจัดให้สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทุกคน ทุกโรงเรียน และมีเป้าหมายจะจัดเพิ่มสำหรับชั้นปีที่สูงขึ้น ในปีงบประมาณต่อ ๆ ไป จนครบทุกชั้นปี

ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง จำแนกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน

สถานที่ตั้งของโรงเรียน	ชาย		หญิง		รวม	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	877	52.0	808	48.0	1,685	56.5
ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	624	48.2	671	51.8	1,295	43.5
รวม	1,501	50.4	1,479	49.6	2,980	100.0

จากตารางที่ 4.6 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ที่ได้รับการสุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่อยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ร้อยละ 56.5 เป็นนักเรียนที่อยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ร้อยละ 43.5 โดยเป็นนักเรียนชาย ร้อยละ 50.4 เป็นนักเรียนหญิง ร้อยละ 49.6 เมื่อจำแนกนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีนักเรียนชาย จำนวน 877 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 นักเรียนหญิงจำนวน 808 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 และโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีนักเรียนชาย จำนวน 624 คน คิดเป็นร้อยละ 48.2 นักเรียนหญิง 671 คน คิดเป็นร้อยละ 51.8

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6

ระดับชั้น	ในเขตฯ		นอกเขตฯ		รวม	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ป.1	219	16.9	292	17.3	511	17.1
ป.2	195	15.1	266	15.8	461	15.5
ป.3	228	17.6	254	15.1	482	16.2
ป.4	217	16.8	275	16.3	492	16.5
ป.5	221	17.1	291	17.3	512	17.2
ป.6	215	16.6	307	18.2	522	17.5
รวม	1,295	100.0	1,685	100.0	2,980	100.0

จากตารางที่ 4.7 พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,ปีที่ 5 และปีที่ 1 จำนวนใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 17.5 , 17.2 และ 17.1 ตามลำดับ รองลงมา คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 16.5 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ร้อยละ 16.2 สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างน้อยที่สุด คือร้อยละ 15.5 เมื่อจำแนกนักเรียนในแต่ละชั้นปีที่ศึกษา ออกตามเขตที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า ชั้นประถมปีที่ 1, 2, 5 และ 6 เป็นนักเรียนจากโรงเรียนนอกเขตฯ มากกว่านักเรียนจากโรงเรียนในเขตฯ ส่วนชั้นประถมปีที่ 3 และ 4 เป็นนักเรียน จากโรงเรียนในเขตฯ มากกว่านักเรียนจากโรงเรียนนอกเขตฯ

โรคประจำตัวและประวัติการเจ็บป่วยของนักเรียน

ตารางที่ 4.8 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามโรคประจำตัว

โรค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มี	2,724	91.4
มี	255	8.6
รวม	2,979*	100.0

* ไม่ตอบ 1 ราย

จากตารางที่ 4.8 พบว่า นักเรียน ร้อยละ 91.4 ไม่มีโรคประจำตัว ส่วนนักเรียนที่มีโรคประจำตัว มีเพียงร้อยละ 8.6 และจากแบบสอบถามที่ผู้ปกครองระบุโรคประจำตัวของนักเรียน ได้แก่ โรคหอบ ภูมิแพ้ ลมพิษ โรคกระเพาะอาหาร โรคผิวหนัง โลหิตจาง ไทรอยด์ ธาลัสซีเมีย โรคหัวใจ โรคไต และ โรคตับ

ตารางที่ 4.9 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามประวัติการเจ็บป่วยในระยะ 1 เดือนก่อน การสำรวจ

ประวัติการเจ็บป่วย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่มีการเจ็บป่วย	1,589	53.3
มีการเจ็บป่วยแต่ไม่ต้องหยุดเรียน	826	27.7
มีการเจ็บป่วยจนต้องหยุดเรียน	564	18.9
รวม	2,979*	100.0

* ไม่ตอบ 1 ราย

จากตารางที่ 4.9 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ คือร้อยละ 53.3 ไม่มีการเจ็บป่วย ร้อยละ 27.7 มีการเจ็บป่วยเล็กน้อยไม่ต้องหยุดเรียน และร้อยละ 18.9 มีการเจ็บป่วยจนต้องหยุดเรียน สำหรับประวัติการเจ็บป่วยของนักเรียนที่ไม่ต้องหยุดเรียน และประวัติการเจ็บป่วยจนต้องหยุดเรียนของนักเรียน ที่ผู้ปกครองระบุในแบบสอบถาม แสดงไว้ในตารางที่ 4.10 และ 4.11

ตารางที่ 4.10 จำนวนและร้อยละของนักเรียน ที่มีการเจ็บป่วยแต่ไม่ต้องหยุดเรียน ในระยะ 1 เดือน ก่อนการสำรวจ

ประวัติการเจ็บป่วย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เป็นไข้ เป็นหวัด ไข้หวัด ไข้อย	419	50.7
ปวดหัว ปวดท้อง ปวดฟัน	338	40.9
บาดเจ็บต่าง ๆ	18	2.2
เจ็บป่วยไม่ระบุ	51	6.2
รวม	826	100.0

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การเจ็บป่วยแต่ไม่ต้องหยุดเรียนของนักเรียนที่มากที่สุด คือ เป็นไข้ เป็นหวัด ไข้หวัด ไข้อย ร้อยละ 50.7 รองลงมา ได้แก่ ปวดหัว ปวดท้อง ปวดฟัน ร้อยละ 40.9 การบาดเจ็บต่าง ๆ เช่น มีคบาด เท้าเป็นแผล หกล้ม และรถจักรยานล้ม ร้อยละ 2.2 และมีการเจ็บป่วยแต่ไม่ระบุโรค ร้อยละ 6.2

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของนักเรียน ที่มีการเจ็บป่วยจนต้องหยุดเรียน ในระยะ 1 เดือน ก่อนการสำรวจ

โรค	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่	169	30.0
ไข้เลือดออก	120	21.3
คางทูม หัด อีสุกอีใส	104	18.4
ปวดหัว ปวดฟัน ภาวะอาหารอึกเสบ	88	15.6
ทอนซิลอักเสบ ไชนัส	42	7.4
ท้องเดิน	23	4.1
อุบัติเหตุต่าง ๆ	7	1.2
เจ็บป่วยไม่ระบุ	11	2.0
รวม	564	100.0

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การเจ็บป่วยจนต้องหยุดเรียนของนักเรียน ได้แก่ ไข้หวัด ไข้หวัดใหญ่ ร้อยละ 30.0 รองลงมาคือ ไข้เลือดออก ร้อยละ 21.3 คางทูม หัด อีสุกอีใส ร้อยละ 18.4 ปวดหัว ปวดฟัน ภาวะอาหารอึกเสบ ร้อยละ 15.6 ทอนซิลอักเสบ ไชนัส ร้อยละ 7.4 ท้องเดิน ร้อยละ 4.1 ได้รับอุบัติเหตุต่าง ๆ ได้แก่ รถชน ขาหักต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล รถจักรยานยนต์ล้ม แท้เป็นแผล มีดบาดนิ้วมือเป็นแผล น้ำร้อนลวก และ ตกบันได รวมร้อยละ 1.2 และไม่ระบุโรค ร้อยละ 2.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย

ผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บิดาและมารดา	2,553	85.7
มารดา	233	7.8
บิดา	54	1.8
ผู้ปกครอง	140	4.7
รวม	2,980	100.0

จากตารางที่ 4.12 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา ร้อยละ 85.7 รองลงมา ได้แก่ อยู่กับมารดา ร้อยละ 7.8 อยู่กับผู้ปกครองที่ไม่ใช่บิดา, มารดา ร้อยละ 4.7 และอยู่กับบิดา ร้อยละ 1.8

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	บิดา		มารดา		ผู้ปกครอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้เรียน	22	0.8	36	1.3	4	2.9
ประถมศึกษา	1,848	70.9	2,200	79.0	110	78.6
มัธยมศึกษา	411	15.8	270	9.7	16	11.4
อนุปริญญา/ปวช./ปวส.	144	5.5	116	4.1	7	5.0
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	182	7.0	164	5.9	3	2.1
รวม	2,607	100.0	2,786	100.0	140	100.0

จากตารางที่ 4.13 พบว่า บิดานักเรียนมีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 70.9 รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษา ร้อยละ 15.8 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 7.0 อนุปริญญา/ปวช./ปวส. ร้อยละ 5.5 และไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 0.8 สำหรับมารดานักเรียนมีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 79.0 รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษา ร้อยละ 9.7 ปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 5.9 อนุปริญญา/ปวช./ปวส. ร้อยละ 4.1 และไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 1.3 ในส่วนของผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา มีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 78.6 รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษา ร้อยละ 11.4 อนุปริญญา/ปวช./ปวส. ร้อยละ 5.0 ไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 2.9 และมีการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า ร้อยละ 2.1

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละของผู้ที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	บิดา		มารดา		ผู้ปกครอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	373	14.3	204	7.3	10	7.1
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	363	13.9	478	17.2	21	15.0
บริษัทเอกชน	120	4.6	102	3.7	13	9.3
รับจ้าง	822	31.5	831	29.8	60	42.9
เกษตรกรรม	924	35.5	1,062	38.1	36	25.7
อื่น ๆ	5	0.2	109	3.9	-	-
รวม	2,607	100.0	2,786	100.0	140	100.0

จากตารางที่ 4.14 พบว่า บิดา นักเรียนมีอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด คือร้อยละ 35.5 รองลงมา ได้แก่ อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 31.5 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 14.3 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 13.9 บริษัทเอกชน ร้อยละ 4.6 และอื่น ๆ คือ ไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 0.2 สำหรับมารดา นักเรียนพบว่า มีอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด คือร้อยละ 38.1 รองลงมา ได้แก่ อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 29.8 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 17.2 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 7.3 อาชีพอื่น ๆ คือ แม่บ้าน ร้อยละ 3.9 และ บริษัทเอกชน ร้อยละ 3.7 ในส่วนของผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่บิดาหรือมารดา ประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด คือร้อยละ 42.9 รองลงมา ได้แก่ อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 25.7 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 15.0 บริษัทเอกชน ร้อยละ 9.3 และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 7.1

ภาวะทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว

ตารางที่ 4.15 จำนวนและร้อยละของปัจจัยภาวะทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัวนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

ปัจจัย	รวม		ในเขตฯ		นอกเขตฯ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1 ประเภทของครอบครัว	(2,980)					
ครอบครัวเดี่ยว	1,922	64.5	819	63.2	1,103	65.5
ครอบครัวขยาย	1,058	35.5	476	36.8	582	34.5
2 จำนวนสมาชิกในครอบครัว	(2,980)					
< 5 คน	2,328	78.1	1,004	77.5	1,324	78.6
≥ 5 คน	652	21.9	291	22.5	361	21.4
3 รายได้ (บาท/เดือน)	(2,861)					
< 5,000 บาท	1,426	47.9	447	34.5	979	58.1
≥ 5,000 บาท	1,554	52.1	848	65.5	706	41.9
4 ความเพียงพอของรายได้	(2,979)					
เพียงพอ และมีเงินเหลือเก็บ	1,151	38.7	526	40.6	625	37.1
เพียงพอ ไม่มีเงินเหลือเก็บ	1,359	45.6	584	45.1	775	46.0
ไม่เพียงพอ	469	15.7	185	14.3	284	16.9
5 การจัดเตรียมอาหาร	(2,979)					
ประกอบเอง	2,022	67.9	775	59.8	1,247	74.0
ประกอบเองและซื้อ	921	30.9	509	39.4	412	24.5
ซื้อ	36	1.2	10	0.8	26	1.5
6 ผู้จัดเตรียมอาหาร	(2,979)					
มารดา	2,405	80.7	1,036	80.0	1,369	81.3
ปู่ ย่า ตา ยาย	314	10.5	138	10.7	176	10.5
บิดา	177	6.0	79	6.1	98	5.8
ลุง ป้า น้า อา	64	2.2	32	2.4	32	1.9
คนอื่น ๆ	19	0.6	10	0.8	9	0.5

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ประเภทของครอบครัวนักเรียนชั้นประถมศึกษา จังหวัดสุโขทัย เป็นครอบครัวเดี่ยวร้อยละ 64.5 ครอบครัวขยาย ร้อยละ 35.5 และส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยวทั้งใน เขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของนักเรียน ที่น้อยกว่า 5 คน ร้อยละ 78.1 ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป ร้อยละ 21.9 และส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวน้อยกว่า 5 คน ทั้งในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาล

รายได้ของครอบครัว ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน คือ ร้อยละ 47.9 และ รายได้มากกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 52.1 รายได้ของครอบครัวของนักเรียนใน เขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล ส่วนใหญ่มากกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาทต่อเดือน คือ ร้อยละ 65.5 แต่ รายได้ของครอบครัวนักเรียนนอกเขตฯ ส่วนใหญ่น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน คือ ร้อยละ 58.1

ความเพียงพอของรายได้ในครอบครัวนักเรียน ส่วนใหญ่ เพียงพอ ไม่มีเงินเหลือเก็บ ร้อยละ 45.6 รองลงมา คือ เพียงพอและมีเงินเหลือเก็บ ร้อยละ 38.7 ไม่เพียงพอ ร้อยละ 15.7 ซึ่งความ เพียงพอของรายได้ในครอบครัวนี้ มีความคล้ายคลึงกันทั้งครอบครัวของนักเรียนในเขตและนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล

สำหรับการจัดเตรียมอาหารในครอบครัว ที่มากที่สุด คือ ประกอบอาหารเอง ร้อยละ 67.9 รองลงมา ได้แก่ ประกอบเองและซื้อ ร้อยละ 30.9 และการจัดเตรียมอาหารโดยการซื้อ มีน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 1.2 เมื่อพิจารณาครอบครัวของนักเรียนทั้งสองเขต พบว่าลักษณะการจัดเตรียมอาหารในครอบครัว มีความคล้ายกัน แต่สัดส่วนการประกอบอาหารเองของครอบครัวนักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล มากกว่าครอบครัวนักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

ผู้ที่มีหน้าที่จัดเตรียมอาหารในครอบครัวส่วนใหญ่ คือ มารดา ร้อยละ 80.7 รองลงมา ได้แก่ ปู่ ย่า ตา ยาย ร้อยละ 10.5 บิดา ร้อยละ 5.9 ลุง ป้า น้า อา ร้อยละ 2.1 และคนอื่น ๆ คือ พี่ หรือตัว นักเรียนเอง ร้อยละ 0.6

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดที่ 2 ภาวะโภชนาการและผลการเรียนของนักเรียน

ภาวะโภชนาการ

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของน้ำหนักนักเรียนชายและหญิง จำแนกตามกลุ่มอายุ

อายุ (ปี)	รวม			ชาย			หญิง		
	n	$\bar{X} \pm S.D.$	CV.	n	$\bar{X} \pm S.D.$	CV.	n	$\bar{X} \pm S.D.$	CV.
6	59	19.3 ± 3.0	15.5	27	18.9 ± 2.2	11.6	32	19.7 ± 3.6	18.3
7	279	20.5 ± 3.2	15.6	141	20.8 ± 3.3	15.9	138	20.3 ± 3.1	15.3
8	441	22.6 ± 4.4	19.5	226	22.5 ± 4.2	18.7	215	22.7 ± 4.6	26.3
9	436	24.8 ± 5.2	21.0	208	25.3 ± 5.2	20.6	228	24.3 ± 5.1	21.0
10	497	28.0 ± 6.2	22.0	245	27.9 ± 5.9	21.2	252	28.1 ± 6.4	22.8
11	489	30.7 ± 6.6	21.5	248	29.7 ± 6.2	20.9	241	31.6 ± 6.8	21.5
12	528	34.8 ± 7.6	21.8	266	33.2 ± 7.3	22.0	262	36.4 ± 7.6	20.9
13+	251	37.8 ± 8.2	21.7	140	35.8 ± 8.8	24.6	111	40.3 ± 6.5	16.1
รวม	2,980	28.3 ± 8.2	29.0	1,501	27.9 ± 7.7	28.0	1,479	28.8 ± 8.6	29.9

จากตารางที่ 4.16 พบว่า น้ำหนักเฉลี่ยของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ใกล้เคียงกันในทุกกลุ่มอายุ สำหรับแนวโน้มค่าเฉลี่ยของน้ำหนักนักเรียนชาย ส่วนใหญ่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของน้ำหนักนักเรียนหญิง ในทุกกลุ่มอายุ ยกเว้น กลุ่มอายุ 7 ปี และ 9 ปี และค่าเฉลี่ยของน้ำหนักนักเรียนหญิง มีความแตกต่างกันมากกว่าค่าเฉลี่ยของน้ำหนักนักเรียนชาย ยกเว้นกลุ่มอายุ 12 ปี และ 13 ปีขึ้นไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.17 สัดส่วนภาวะโภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือ
สุขาภิบาล โดยการประเมินและแปลผล จากน้ำหนักตามอายุ

เขตที่ตั้งของโรงเรียน	จำนวน (คน)	ภาวะโภชนาการของนักเรียน	
		ปกติ	ต่ำกว่าเกณฑ์
นอกเขตฯ	1,685	85.6	14.4
ในเขตฯ	1,295	89.7	10.3
รวม/เฉลี่ย	2,980	87.3	12.7

จากตารางที่ 4.17 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษา ในจังหวัดสุโขทัย มีน้ำหนักตามอายุ อยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 87.3 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 12.7 เมื่อพิจารณาเฉพาะนักเรียนนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล พบว่า มีน้ำหนักตามอายุอยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 85.6 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 14.4 สำหรับนักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีน้ำหนักตามอายุอยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 89.7 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 10.3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของส่วนสูงนักเรียนชายและหญิง จำแนกตามกลุ่มอายุ

อายุ(ปี)	รวม		ชาย		หญิง	
	n	$\bar{X} \pm S.D.$	n	$\bar{X} \pm S.D.$	n	$\bar{X} \pm S.D.$
6	59	114.0 ± 4.2	27	113.7 ± 3.4	32	114.3 ± 4.8
7	279	117.5 ± 6.0	141	117.8 ± 5.5	138	117.1 ± 6.5
8	441	121.9 ± 5.4	226	121.7 ± 5.5	215	122.1 ± 5.4
9	436	126.7 ± 5.3	208	127.1 ± 4.7	228	126.3 ± 5.9
10	497	132.0 ± 6.4	245	131.3 ± 5.8	252	132.7 ± 6.8
11	489	137.4 ± 6.8	248	135.6 ± 6.1	241	139.2 ± 7.0
12	528	143.6 ± 7.9	266	141.9 ± 8.3	262	145.3 ± 7.0
13+	251	147.4 ± 7.1	140	145.7 ± 7.8	111	149.5 ± 5.5
รวม	2,980	132.2 ± 11.7	1,501	131.6 ± 11.0	1,479	132.9 ± 12.2

จากตารางที่ 4.18 ส่วนสูงเฉลี่ยของนักเรียนหญิงส่วนใหญ่ มากกว่าส่วนสูงเฉลี่ยของนักเรียนชาย ยกเว้นกลุ่มอายุ 7 ปี และ 9 ปี

ตารางที่ 4.19 สัดส่วนภาวะโภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล โดยการประเมินและแปลผลจากส่วนสูงตามอายุ

เขตที่ตั้งของโรงเรียน	จำนวน (คน)	ภาวะโภชนาการของนักเรียน	
		ปกติ	ต่ำกว่าเกณฑ์
นอกเขตฯ	1,685	89.6	10.4
ในเขตฯ	1,295	90.3	9.7
รวม/เฉลี่ย	2,980	89.9	10.1

จากตารางที่ 4.19 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษา ในจังหวัดสุโขทัย มีส่วนสูงตามอายุอยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 89.9 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 10.1 เมื่อพิจารณาเฉพาะนักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล พบว่า มีส่วนสูงตามอายุ อยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 89.6 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 10.4 สำหรับนักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีส่วนสูงตามอายุ อยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 90.3 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 9.7

ตารางที่ 4.20 สัดส่วนภาวะโภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือ
สุขาภิบาล โดยการประเมินและแปลผลจาก น้ำหนักตามส่วนสูง

เขตที่ตั้งของโรงเรียน	จำนวน (คน)	ภาวะโภชนาการของนักเรียน		
		สูงกว่าเกณฑ์	ปกติ	ต่ำกว่าเกณฑ์
นอกเขตฯ	1,685	4.6	85.9	9.4
ในเขตฯ	1,295	10.7	83.6	5.6
รวม/เฉลี่ย	2,980	7.3	84.9	7.8

จากตารางที่ 4.20 พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษา ในจังหวัดสุโขทัย มีน้ำหนักตามส่วนสูง อยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 84.9 สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 7.3 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 7.8 เมื่อพิจารณา เฉพาะนักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล พบว่า มีน้ำหนักตามส่วนสูงอยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 85.9 สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 4.6 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 9.4 สำหรับนักเรียนในเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาล พบว่า มีน้ำหนักตามส่วนสูงอยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 83.6 สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 10.7 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 5.6

ตารางที่ 4.21 สัดส่วนภาวะโภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือ
สุขาภิบาล โดยการประเมินและแปลผลจากส่วนสูงตามอายุ และน้ำหนักตามส่วนสูง

ภาวะโภชนาการจาก น้ำหนักตามส่วนสูง	ภาวะโภชนาการจากส่วนสูงตามอายุ					
	ปกติ		ต่ำกว่าเกณฑ์		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สูงกว่าเกณฑ์	204	6.9	13	0.4	217	7.3
ปกติ	2,285	76.7	246	8.3	2,531	84.9
ต่ำกว่าเกณฑ์	191	6.3	41	1.4	232	7.8
รวม/เฉลี่ย	2,680	89.9	300	10.1	2,980	100.0

จากตารางที่ 4.21 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาในจังหวัดสุโขทัย มีภาวะโภชนาการโดยการประเมินและแปลผลจากส่วนสูงตามอายุ (Height for Age) อยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 89.9 ต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 10.1 โดยการประเมินและแปลผลจากน้ำหนักตามส่วนสูง (Weight for Height) พบว่าสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 7.3 อยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 84.9 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 7.8

เมื่อพิจารณาเฉพาะภาวะโภชนาการโดยการประเมินและแปลผลจากน้ำหนักตามส่วนสูง (Weight for Height) ที่สูงกว่าเกณฑ์ ยังพบนักเรียนที่มีส่วนสูงตามอายุ (Height for Age) ต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 0.4 นักเรียนที่มีภาวะโภชนาการโดยการประเมินและแปลผลจากน้ำหนักตามส่วนสูง (Weight for Height) อยู่ในเกณฑ์ปกติ ยังพบว่าเป็นนักเรียนที่มีส่วนสูงตามอายุ (Height for Age) ต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 8.3 และนักเรียนที่มีภาวะโภชนาการโดยการประเมินจากน้ำหนักตามส่วนสูง (Weight for Height) ที่ต่ำกว่าเกณฑ์ ยังพบนักเรียนที่มีส่วนสูงตามอายุ (Height for Age) อยู่ในเกณฑ์ปกติ ร้อยละ 6.4

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.22 สัดส่วนภาวะโภชนาการของนักเรียนชั้นประถมศึกษา จังหวัดสุโขทัย โดยการแปลผล
จาก Waterlow's classification

เขตที่ตั้งของโรงเรียน	จำนวน (คน)	ภาวะโภชนาการของนักเรียน		
		สูงกว่าเกณฑ์	ปกติ	ต่ำกว่าเกณฑ์
นอกเขตฯ	1,685	4.6	77.7	17.6
ในเขตฯ	1,295	10.7	75.3	14.0
รวม/เฉลี่ย	2,980	7.3	76.7	16.0

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ภาวะโภชนาการของนักเรียน โดยการแปลผลจาก Waterlow's classification มีนักเรียนที่มีภาวะโภชนาการสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 7.3 ปกติ ร้อยละ 76.7 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 16.0 เมื่อพิจารณาเฉพาะนักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล พบว่า มีภาวะโภชนาการสูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 4.6 ภาวะโภชนาการปกติ ร้อยละ 77.7 และต่ำกว่าเกณฑ์ถึง ร้อยละ 17.6 สำหรับนักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล พบว่า มีภาวะโภชนาการสูงกว่าเกณฑ์ถึงร้อยละ 10.7 ภาวะโภชนาการปกติ ร้อยละ 75.3 และต่ำกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 14.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการเรียน

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของผลการเรียนในภาคการศึกษาที่ผ่านมาของนักเรียน จำแนกตามระดับชั้น

ชั้นประถมศึกษาปีที่	จำนวน (คน)	ค่าเฉลี่ยผลการเรียน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1	511	3.26	0.74
2	461	3.06	0.76
3	482	2.93	0.81
4	492	2.91	0.82
5	512	3.03	0.72
6	522	2.90	0.72
รวม	2,980	3.02	0.77

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการเรียนของนักเรียนทั้งหมด เท่ากับ 3.02 โดยมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 เมื่อพิจารณาในแต่ละชั้นปี พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยผลการเรียนสูงที่สุด คือ 3.26 รองลงมา ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2, ปีที่ 5, ปีที่ 3 และปีที่ 4 เท่ากับ 3.06, 3.03, 2.93 และ 2.91 ตามลำดับ ส่วนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยผลการเรียนต่ำที่สุด คือ 2.90

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมวดที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ

ตารางที่ 4.24 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 3 ด้าน กับภาวะโภชนาการของนักเรียนทั้งโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล โดย Chi-square test

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ	P-value	
	ในเขตฯ	นอกเขตฯ
1 ปัจจัยด้านโรงเรียน		
การจัดบริการอาหารกลางวัน	0.0357*	0.0001**
2 ปัจจัยส่วนบุคคล		
เพศ	0.2575	0.2274
ชั้นปีที่ศึกษา	0.1400	0.5409
โรคประจำตัว	0.7542	0.4629
ประวัติการเจ็บป่วย	0.1202	0.0186*
3 ปัจจัยด้านครอบครัว		
ประเภทของครอบครัว	0.2355	0.6662
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	0.0888	0.6362
ระดับการศึกษาของบิดา	0.0140*	0.0001**
ระดับการศึกษาของมารดา	0.0004**	0.0034*
อาชีพของบิดา	0.0204*	0.0001**
อาชีพของมารดา	0.1048	0.0001**
รายได้ของครอบครัว	0.0001**	0.0001**
การจัดเตรียมอาหารในครอบครัว	0.5284	0.5444
ผู้จัดเตรียมอาหารในครอบครัว	0.3034	0.7355

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.001$

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของนักเรียนทั้งในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การจัดบริการอาหารกลางวันในโรงเรียน ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา และรายได้ของครอบครัว สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของนักเรียนเฉพาะนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ประวัติการเจ็บป่วย และอาชีพของมารดา ปัจจัยนอกจากนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบริโภคนิสัย

จำนวนมื้ออาหาร

ตารางที่ 4.25 จำนวนและร้อยละของนักเรียน ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามจำนวนมื้ออาหาร ที่นักเรียนรับประทาน ใน 1 วัน

จำนวนมื้ออาหาร	ในเขตฯ		นอกเขตฯ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
< 3 มื้อ	73	5.6	103	6.1	176	5.9
≥ 3 มื้อ	1,222	94.4	1,582	93.9	2,804	94.1
รวม	1,295	100.0	1,685	100.0	2,980	100.0

จากตารางที่ 4.25 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 94.1 รับประทานอาหารวันละ 3 มื้อขึ้นไป และมีนักเรียนที่ รับประทานอาหารน้อยกว่าวันละ 3 มื้อ ร้อยละ 5.9 เมื่อพิจารณาเฉพาะนักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล พบว่า มีนักเรียนที่รับประทานอาหารน้อยกว่า 3 มื้อ ร้อยละ 5.6 ในขณะที่นักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล รับประทานอาหารน้อยกว่า 3 มื้อ ร้อยละ 6.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การบริโภคอาหารเช้า

ตารางที่ 4.26 ร้อยละของนักเรียนในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามการรับประทานอาหารเช้าในวันเปิดเรียน และวันหยุดเรียน

การรับประทาน อาหารเช้า	วันเปิดเรียน			วันหยุดเรียน		
	ในเขตฯ	นอกเขตฯ	รวม	ในเขตฯ	นอกเขตฯ	รวม
	n=1,295	n=1,685	n=2,980	n=1,295	n=1,685	n=2,980
รับประทานประจำ	79.4	77.7	78.4	86.1	83.5	84.6
รับประทานบางวัน	18.3	19.5	19.0	11.7	14.5	13.3
ไม่ได้รับประทาน	2.3	2.8	2.6	2.2	2.0	2.1

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ในวันเปิดเรียน มีนักเรียนที่รับประทานอาหารเช้าเป็นประจำ ร้อยละ 78.4 รับประทานเป็นบางวัน ร้อยละ 19.0 และไม่ได้รับประทานอาหารเช้า ร้อยละ 2.6 และในวันเปิดเรียนนี้ นักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีการรับประทานอาหารเช้าเป็นประจำ ร้อยละ 79.4 รับประทานบางวัน ร้อยละ 18.3 และไม่ได้รับประทาน ร้อยละ 2.3 ในขณะที่นักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล รับประทานอาหารเช้าเป็นประจำ ร้อยละ 77.7 รับประทานบางวัน ร้อยละ 19.5 และไม่ได้รับประทาน ร้อยละ 2.8

เมื่อพิจารณาเฉพาะในวันหยุดเรียน มีนักเรียนรับประทานอาหารเช้าเป็นประจำ ร้อยละ 84.6 รับประทานอาหารเช้าเป็นบางวัน ร้อยละ 13.3 และไม่ได้รับประทานอาหารเช้า ร้อยละ 2.1 และในวันหยุดเรียนนี้ นักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีการรับประทานอาหารเช้าเป็นประจำ ร้อยละ 86.1 รับประทานบางวัน ร้อยละ 11.7 และไม่ได้รับประทาน ร้อยละ 2.3 ในขณะที่นักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล รับประทานอาหารเช้าเป็นประจำ ร้อยละ 83.5 รับประทานบางวัน ร้อยละ 14.5 และไม่ได้รับประทาน ร้อยละ 2.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.27 เหตุผลของการไม่รับประทานอาหารเช้าของนักเรียน

เหตุผล	รับประทานบางวัน		ไม่ได้รับประทาน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่หิว	631	66.8	69	49.6
ตื่นสายไม่มีเวลารับประทาน	446	47.2	42	18.7
ไม่ชอบอาหารที่มีอยู่	222	23.5	26	30.2
ไม่มีการประกอบอาหารเช้าที่บ้าน	74	7.8	12	8.6
อื่น ๆ	4	0.4	1	0.7
รวม	944	100.0	139	100.0

(บุคคลหนึ่งตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

จากตารางที่ 4.27 พบว่า เหตุผลของการไม่รับประทานอาหารเช้าของนักเรียนที่รับประทานอาหารเช้าเป็นบางวันมากที่สุด คือ ไม่หิว ร้อยละ 66.8 รองลงมา ได้แก่ ตื่นสายไม่มีเวลารับประทาน ไม่ชอบอาหารที่มีอยู่ และไม่มีการประกอบอาหารเช้าที่บ้าน ร้อยละ 47.2, 23.5 และ 7.8 ตามลำดับ ส่วนเหตุผลอื่น ๆ ร้อยละ 0.4 ได้แก่ กลัวอ้วน สำหรับเหตุผลของกลุ่มที่ไม่ได้รับประทานอาหารเช้าเป็นประจำมากที่สุด คือ ไม่หิว ร้อยละ 49.6 รองลงมา ได้แก่ ไม่ชอบอาหารที่มีอยู่ ตื่นสายไม่มีเวลารับประทาน ไม่มีการประกอบอาหารเช้าที่บ้าน และอื่น ๆ ร้อยละ 30.2, 18.7, 8.6 และ 0.7 ตามลำดับ

การบริโภคอาหารกลางวัน

ตารางที่ 4.28 ร้อยละของนักเรียนในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขภิบาล จำแนกตามการรับประทานอาหารกลางวัน ในวันเปิดเรียนและวันหยุดเรียน

การรับประทาน อาหารกลางวัน	วันเปิดเรียน			วันหยุดเรียน		
	ในเขตฯ n=1,295	นอกเขตฯ n=1,685	รวม n=2,980	ในเขตฯ n=1,295	นอกเขตฯ 1,685	รวม n=2,980
รับประทานประจำ	85.6	91.4	88.8	80.2	82.0	81.2
รับประทานบางวัน	14.4	8.4	11.0	19.7	17.6	18.5
ไม่ได้รับประทาน	-	0.2	0.1	0.1	0.4	0.3

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ในวันเปิดเรียน มีนักเรียนที่รับประทานอาหารกลางวันเป็นประจำ ร้อยละ 88.8 รับประทานเป็นบางวัน ร้อยละ 11.0 และไม่ได้รับประทานร้อยละ 0.1 และในวันเปิดเรียนนี้ นักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขภิบาล มีการรับประทานอาหารกลางวันเป็นประจำ ร้อยละ 85.6 และรับประทานบางวัน ร้อยละ 14.4 ในขณะที่นักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขภิบาล รับประทานอาหารกลางวันเป็นประจำ ร้อยละ 91.4 รับประทานบางวันร้อยละ 8.4 และไม่ได้รับประทาน ร้อยละ 0.2

เมื่อพิจารณาเฉพาะในวันหยุดเรียน มีนักเรียนรับประทานอาหารกลางวันเป็นประจำ ร้อยละ 81.2 รับประทานเป็นบางวัน ร้อยละ 18.5 และไม่ได้รับประทานร้อยละ 0.3 และในวันหยุดเรียนนี้ นักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขภิบาล มีการรับประทานอาหารกลางวันเป็นประจำ ร้อยละ 80.2 รับประทานบางวัน ร้อยละ 19.7 และไม่ได้รับประทาน ร้อยละ 0.1 ในขณะที่นักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขภิบาล รับประทานอาหารกลางวันเป็นประจำ ร้อยละ 82.0 รับประทานบางวันร้อยละ 17.6 และไม่ได้รับประทาน ร้อยละ 0.4

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.29 แหล่งของอาหารกลางวันที่นักเรียนรับประทานในวันเปิดเรียน

แหล่งของอาหารกลางวันในวันเปิดเรียน	จำนวน(คน) n = 2,976	ร้อยละ
นำอาหารจากบ้านมารับประทานที่โรงเรียน	1,784	59.9
รับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียน	1,566	52.6
ซื้อจากร้านค้าในโรงเรียน	1,112	37.3
กลับไปรับประทานที่บ้าน	100	3.4
ซื้อจากร้านค้านอกโรงเรียน	84	2.8

(บุคคลหนึ่งตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

จากตารางที่ 4.29 พบว่า แหล่งของอาหารกลางวัน ที่นักเรียนรับประทานในวันเปิดเรียนมากที่สุด คือ นำอาหารจากบ้านมารับประทานที่โรงเรียน ร้อยละ 59.9 รองลงมา ได้แก่ รับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียน ร้อยละ 52.6 ซื้อจากร้านค้าในโรงเรียน ร้อยละ 37.3 กลับไปรับประทานที่บ้าน ร้อยละ 3.4 และซื้อจากร้านค้านอกโรงเรียน ร้อยละ 2.8

ตารางที่ 4.30 เหตุผลของนักเรียนที่รับประทานอาหารกลางวันเป็นบางวัน และที่ไม่ได้ รับประทาน

เหตุผล	ไม่ได้รับประทานประจำ		รับประทานบางวัน	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่หิว	599	68.0	8	66.6
ไม่ชอบอาหารที่มีอยู่	355	40.3	2	16.8
ไม่มีเงินซื้ออาหาร	52	5.9	2	16.8
อื่น ๆ	35	4.0	2	16.8
รวม	881	100.0	12	100.0

(บุคคลหนึ่งตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

จากตารางที่ 4.30 เหตุผลของการไม่รับประทานอาหารกลางวันในวันเปิดเรียน พบว่า มีเหตุผลคล้ายคลึงกันระหว่างนักเรียนที่ไม่รับประทานอาหารกลางวัน และนักเรียนที่รับประทานอาหารกลางวันเป็นบางวัน คือส่วนใหญ่ นักเรียนให้เหตุผลว่า ไม่หิว ส่วนเหตุผลรองลงมา คือ ไม่ชอบอาหารที่มีอยู่ และไม่มีเงินซื้ออาหารกลางวัน สำหรับเหตุผลอื่น ๆ ที่นักเรียนระบุ ได้แก่ เล่นเพลินจนลืมรับประทาน อาหารหมดซื้อไม่ทัน กลัวอ้วน และเพื่อนไม่รับประทานจึงไม่รับประทานด้วย

การบริโภคอาหารเย็น

ตารางที่ 4.31 จำนวนและร้อยละของนักเรียนในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามการรับประทานอาหารเย็น

การรับประทานอาหารเย็น	ในเขตฯ		นอกเขตฯ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับประทานอาหารเป็นประจำ	1,150	88.8	1,475	87.5	2,625	88.1
รับประทานอาหารบางวัน	139	10.7	205	12.2	344	11.5
ไม่ได้รับประทานอาหาร	6	0.5	5	0.3	11	0.4
รวม	1,295	100.0	1,685	100.0	2,980	100.0

จากตารางที่ 4.31 พบว่า มีนักเรียนที่รับประทานอาหารเย็นเป็นประจำ คือ ร้อยละ 88.1 รับประทานอาหารบางวัน ร้อยละ 11.5 และไม่ได้รับประทานอาหารเย็น ร้อยละ 0.4 เมื่อพิจารณาเฉพาะนักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล พบว่านักเรียนรับประทานอาหารเย็นเป็นประจำ ร้อยละ 88.8 รับประทานอาหารบางวัน ร้อยละ 10.7 และไม่ได้รับประทานอาหารเย็น ร้อยละ 0.5 ในขณะที่นักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล รับประทานอาหารเย็นเป็นประจำ ร้อยละ 87.5 รับประทานอาหารบางวัน ร้อยละ 12.2 และไม่ได้รับประทานอาหาร ร้อยละ 0.3

ตารางที่ 4.32 เหตุผลของการรับประทานอาหารเป็นเป็นบางวัน และไม่ได้รับประทานอาหารเป็นของนักเรียน

เหตุผล	รับประทานอาหารบางวัน		ไม่ได้รับประทานอาหาร	
	จำนวน(คน)	ร้อยละ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ไม่หิว	283	82.3	6	54.5
ไม่ชอบอาหารที่มีอยู่	127	36.9	3	27.3
ไม่มีเวลารับประทานอาหาร	77	22.4	3	27.3
ไม่มีการรับประทานอาหารเป็นที่บ้าน	24	7.0	5	45.5
อื่น ๆ	8	2.3	-	-
รวม	344	100.0	11	100.0

(บุคคลหนึ่งตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

จากตารางที่ 4.32 กลุ่มที่รับประทานอาหารเป็นเป็นบางวัน มีเหตุผลของการไม่รับประทานอาหารเป็น ที่ตอบมากที่สุด คือ ไม่หิว ร้อยละ 82.3 รองลงมา ได้แก่ ไม่ชอบอาหารที่มีอยู่ ร้อยละ 36.9 ไม่มีเวลารับประทานอาหาร ร้อยละ 22.4 และไม่มีการรับประทานอาหารเป็นที่บ้าน ร้อยละ 7.0 ส่วนเหตุผลอื่น ๆ ร้อยละ 2.3 ได้แก่ เล่นเพลิน กลัวอ้วน งอนพ่อ และนอนหลับไปก่อนที่จะได้รับการรับประทานอาหาร แล้วตื่นเช้าของวันรุ่งขึ้น จึงไม่ได้รับการรับประทานอาหาร สำหรับกลุ่มที่ไม่ได้รับการรับประทานอาหาร นักเรียนส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่า ไม่หิว ร้อยละ 54.5 รองลงมา คือ ไม่มีการรับประทานอาหารเป็นที่บ้าน ร้อยละ 45.5 ส่วนเหตุผลที่นักเรียนกลุ่มนี้เลือกตอบเท่ากัน คือ ร้อยละ 27.3 ได้แก่ ไม่ชอบอาหารที่มีอยู่ และไม่มีเวลา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การบริโภคอาหารว่างระหว่างมือ

ตารางที่ 4.33 จำนวนและร้อยละของนักเรียน จำแนกตามการรับประทานอาหารว่างก่อนมือกลางวัน ก่อนมือเย็น และก่อนนอน

การรับประทานอาหารว่าง	ก่อนมือกลางวัน		ก่อนมือเย็น		ก่อนนอน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รับประทานประจำ	921	30.9	1,242	41.7	596	20.0
รับประทานบางวัน	1,324	44.4	1,362	45.7	1,294	43.4
ไม่รับประทาน	735	24.7	376	12.6	1,090	36.6
รวม	2,980	100.0	2,980	100.0	2,980	100.0

จากตารางที่ 4.33 พบว่า การรับประทานอาหารว่างก่อนมือกลางวัน มีนักเรียนรับประทานเป็นบางวัน ร้อยละ 44.4 รับประทานประจำ ร้อยละ 30.9 และไม่ได้รับประทาน ร้อยละ 24.7

การรับประทานอาหารว่างก่อนมือเย็นของนักเรียน มีนักเรียนรับประทานเป็นบางวัน ร้อยละ 45.7 ใกล้เคียงกับจำนวนนักเรียนที่รับประทานประจำ คือ ร้อยละ 41.7 และมีนักเรียนไม่รับประทานอาหารว่างก่อนมือกลางวัน ร้อยละ 12.6

การรับประทานอาหารว่างก่อนมือเย็นของนักเรียน พบว่า นักเรียนรับประทานเป็นบางวันมากที่สุด คือ ร้อยละ 43.4 รองลงมา คือ ไม่รับประทาน ร้อยละ 36.6 และรับประทานประจำน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 20.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.34 ประเภทของอาหารที่นักเรียนรับประทานใน 1 สัปดาห์ ระบุเป็นความถี่ของการรับประทาน

ประเภทของอาหาร	ความถี่ของการรับประทาน (%)			
	ประจำ	บางวัน	นานๆครั้ง	ไม่เคย
1) เนื้อหมู วัว ไก่ เป็ด	36.6	52.5	10.0	0.9
2) เนื้อปลา กุ้ง ปู	18.4	55.0	24.7	1.9
3) เครื่องในสัตว์ เช่น ตับ หัวใจ	5.0	26.9	52.0	16.1
4) อาหารทะเล เช่น กุ้ง ปลาหมึก ปลาทู	6.4	32.8	52.3	8.5
5) ไข่	53.1	39.4	6.6	0.9
6) นม	44.1	34.4	18.6	2.9
7) น้ำเต้าหู้ หรือนมถั่วเหลือง	6.7	23.0	45.2	25.1
8) ถั่วต่าง ๆ	12.9	44.0	37.0	6.2
9) ข้าว/แป้ง/น้ำตาล	94.4	4.3	1.1	0.3
10) น้ำมันพืช หรือน้ำมันสัตว์	75.0	20.0	4.0	1.1
11) ผักสีเขียว	2.3	9.6	34.2	53.9
12) ผักอื่น ๆ	3.1	16.5	39.9	40.5
13) ผลไม้	1.2	17.8	48.5	32.5

จากตารางที่ 4.34 เป็นผลการสำรวจประเภทของอาหารที่นักเรียนรับประทาน ใน 1 สัปดาห์ โดยให้ระบุเป็นความถี่ของการรับประทานอาหารประเภทนั้น ๆ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณาเฉพาะความถี่ของการรับประทานอาหารประจำและรับประทานอาหารบางวัน จากตารางที่ 4.34 แล้วให้คะแนนการรับประทานอาหารทั้ง 13 ประเภท ตามเกณฑ์การให้คะแนน (ภาคผนวก ข) ปรากฏผล ดังแสดงในตารางที่ 4.35

ตารางที่ 4.35 คะแนนความถี่การรับประทานอาหารทั้ง 13 ประเภท ในรอบ 1 สัปดาห์ ของนักเรียน ในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

คะแนนความถี่ การรับประทานอาหาร	ในเขตฯ		นอกเขตฯ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1- 20 คะแนน (พอใช้)	73	5.6	366	28.3	995	33.4
21-30 คะแนน (ดี)	1,222	94.4	929	71.7	1,985	66.6
รวม	1,295	100.0	1,685	100.0	2,980	100.0

จากตารางที่ 4.35 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ มีคะแนนการรับประทานอาหาร เท่ากับ 21-30 คะแนน หรืออยู่ในระดับดี ร้อยละ 66.6 และมีคะแนนการรับประทานอาหาร เท่ากับ 1-20 หรืออยู่ในระดับพอใช้ ร้อยละ 33.4 เมื่อพิจารณาเฉพาะนักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล พบว่า มีคะแนนการรับประทานอาหารอยู่ในระดับดี ร้อยละ 94.4 และระดับพอใช้ ร้อยละ 5.6 ในขณะที่นักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล มีคะแนนการรับประทานอาหารอยู่ในระดับดี ร้อยละ 71.7 และระดับพอใช้ ร้อยละ 28.3

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.36 สิ่งที่นักเรียนปฏิบัติเป็นประจำ ใน 1 สัปดาห์

สิ่งที่ปฏิบัติ	จำนวน (คน) n = 2,980	ร้อยละ
รับประทานอาหารตรงต่อเวลาทุกมื้อ	1,210	40.6
เลือกรับประทานแต่สิ่งที่ชอบในอาหาร	905	30.4
ขณะดูโทรทัศน์จะรับประทานอาหารของขบเคี้ยวไปด้วย	833	28.0
เลือกซื้อขนมที่มีของแถม	476	16.0
พุดคุยหยอกล้อกันขณะรับประทานอาหาร	354	11.9
เขียนสิ่งที่ไม่ชอบรับประทานออกทิ้ง	346	11.6
ทดลองรับประทานอาหารชนิดใหม่ ๆ	341	11.4
รีบร้อนในการรับประทานอาหาร	303	10.2
ออกไปวิ่งเล่นทันทีที่รับประทานอาหารเสร็จ	253	8.5
รับประทานข้าวสลัดน้ำ แบบข้าวค่าน้ำคำ	133	4.5

(บุคคลหนึ่งเลือกสิ่งที่ปฏิบัติเป็นประจำได้มากกว่า 1 คำตอบ)

จากตารางที่ 4.36 พบว่า พฤติกรรมที่นักเรียนปฏิบัติเป็นประจำ (5-7 วัน ต่อสัปดาห์) มากที่สุด คือ การรับประทานอาหารตรงต่อเวลาทุกมื้อ ร้อยละ 40.6 รองลงมา ได้แก่ การเลือกรับประทานแต่สิ่งที่ชอบในอาหาร ร้อยละ 30.4 และขณะดูโทรทัศน์จะรับประทานอาหารของขบเคี้ยวไปด้วย ร้อยละ 28.0

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.37 ชนิดของอาหารที่นักเรียนชั้นประถมศึกษา จังหวัดสุโขทัย รับประทานในรอบ 24 ชั่วโมง ก่อนการสำรวจ

ชนิดอาหาร	จำนวน (คน) n = 2,980	ร้อยละ
ไข่	2,273	76.3
เนื้อหมู วัว ไก่ เป็ด	2,228	74.8
ขนมอบกรอบบรรจุซอง	1,861	62.5
นมสด ระบุชนิด...	1,546	51.9
รสจืด	332	21.5
รสหวาน	1214	78.5
ทอดฟี่/ลูกอม/ชอคโกแลต	1,362	45.7
เนื้อปลา กุ้ง ปู	1,316	44.2
ไอศกรีม	1,307	43.9
ขนมปังสำเร็จรูป	1,116	37.5
ขนมหวานใส่กะทิเช่น กล้วยบวดชี สังขยา	1,092	36.6
ไก่ทอด/หมูทอด	1,008	33.8
โอวัลติน/ไมโล	1,002	33.6
ผักอื่นๆ	985	33.1
ถั่วต่าง ๆ	910	30.5
ลูกชิ้นทอด/ไส้กรอกทอด	866	29.0
ผลไม้สด	852	28.6
ผักสีเขียว	839	28.2
น้ำอัดลม	753	25.3
นมเปรี้ยว/ยาคูลท์	734	24.6
เยลลี่	691	23.2
ขนมเค้ก/โดนัท/คุกกี้	652	21.9
ไก่ย่าง/หมูย่าง	584	19.6
ลูกชิ้นปิ้ง	561	18.8
น้ำหวาน	544	18.3
เครื่องในสัตว์	456	15.3
หวานเย็น	432	14.5
ขนมหวาน/ขนมเชื่อม เช่น ทองหยิบ ฝอยทอง	307	10.3
ผลไม้ดอง เช่น มะม่วงดอง ฝรั่งดอง	268	9.0
อาหารทะเล	258	8.7
น้ำเต้าหู้/นมถั่วเหลือง	235	7.9
น้ำชา/กาแฟ/ไอศเฉยง	143	4.8

จากตารางที่ 4.37 พบว่า ชนิดของอาหารที่นักเรียนชั้นประถมศึกษา จังหวัดสุโขทัยรับประทานในรอบ 24 ชั่วโมง มากที่สุด คือ ไข่ ร้อยละ 76.3 รองลงมา ได้แก่ เนื้อหมู วัว เป็ด ไก่ ร้อยละ 74.8 ขนมอบกรอบ บรรจุกุญช ร้อยละ 62.5 นมสด ร้อยละ 51.9 ในจำนวนนี้เป็นชนิดรสหวาน ร้อยละ 78.5 และรสจืด ร้อยละ 21.5 ทอफी/ลูกอม/ชอคโกแลต ร้อยละ 45.7 เนื้อปลา กุ้ง ปู ร้อยละ 44.2 ไอศกรีม ร้อยละ 43.9 ะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ร้อยละ 37.5 สำหรับอาหารที่เด็กวัยเรียนควรรับประทาน แต่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษา รับประทานค่อนข้างน้อย เช่น รับประทานเครื่องในสัตว์ ร้อยละ 15.3 และอาหารทะเล เพียงร้อยละ 8.7 เป็นต้น

ตารางที่ 4.38 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลด้านบริโภคนิสัย กับภาวะโภชนาการ ของนักเรียนทั้งโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล โดย Chi-square test

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบริโภคนิสัย ที่สัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ	P-value	
	ในเขตฯ	นอกเขตฯ
จำนวนมื้ออาหาร	0.0018*	0.0001**
การรับประทานอาหารเช้า วันเปิดเรียน	0.2921	0.0011*
การรับประทานอาหารเช้า วันหยุดเรียน	0.0001**	0.0001**
การรับประทานอาหารกลางวัน วันเปิดเรียน	0.0001**	0.2531
การรับประทานอาหารกลางวัน วันหยุดเรียน	0.0001**	0.0001**
การรับประทานอาหารเย็น	0.0012*	0.1042
การรับประทานอาหารว่างก่อนมื้อกลางวัน	0.0001**	0.0001**
การรับประทานอาหารว่างก่อนมื้อเย็น	0.0001**	0.0001**
การรับประทานอาหารว่างก่อนนอน	0.0001**	0.0001**
คะแนนความถี่การรับประทานอาหาร	0.0033*	0.0072*

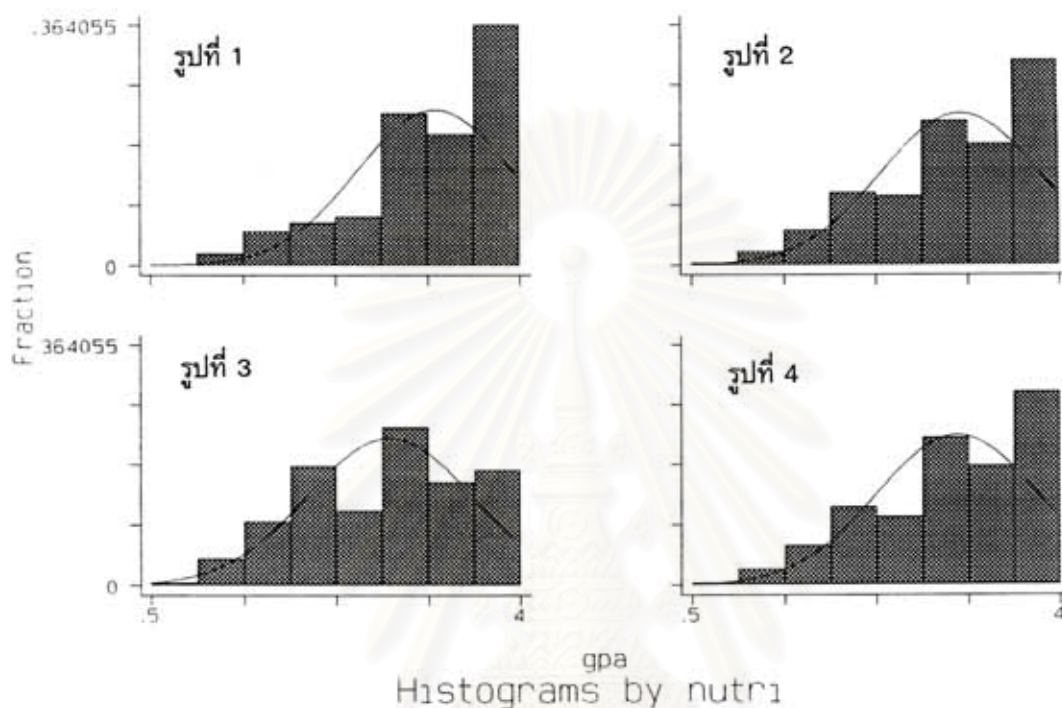
* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.001$

จากตารางที่ 4.38 พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลด้านบริโภคนิสัย ที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ ของนักเรียนทั้งโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ จำนวนมื้ออาหาร การรับประทานอาหารเช้าในวันหยุดเรียน การรับประทานอาหารกลางวันในวันหยุดเรียน การรับประทานอาหารว่างก่อนมื้อกลางวัน ก่อนมื้อเย็นและก่อนนอน รวมทั้งคะแนนความถี่การรับประทานอาหาร ปัจจัยส่วนบุคคลด้านบริโภคนิสัย ที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการเฉพาะของนักเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การรับประทานอาหารกลางวันในวันเปิดเรียน การรับประทานอาหารเย็น และปัจจัยส่วนบุคคลด้านบริโภคนิสัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการเฉพาะของนักเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การรับประทานอาหารเช้าในวันเปิดเรียน

หมวดที่ 4 การเปรียบเทียบภาวะโภชนาการของนักเรียนกับผลการเรียน

แผนภูมิที่ 4.1 เกรดเฉลี่ยในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2539 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6



หมายเหตุ : รูปที่ 1 = สูงกว่าเกณฑ์
รูปที่ 2 = ปกติ
รูปที่ 3 = ต่ำกว่าเกณฑ์
รูปที่ 4 = รวม

จากแผนภูมิที่ 4.1 จะเห็นว่า curve ของเกรดเฉลี่ยของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ไม่เป็น normal curve ทั้งในภาพรวมและในแต่ละกลุ่มภาวะโภชนาการ ดังนั้น การเปรียบเทียบภาวะโภชนาการกับผลการเรียน จึงใช้สถิติ Kruskal-Wallis 1-Way Anova

ตารางที่ 4.39 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 จำแนกตามภาวะโภชนาการ

ภาวะโภชนาการ	จำนวน(คน)	ค่าเฉลี่ยผลการเรียน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	P-value
สูงกว่าเกณฑ์	217	3.19	0.74	0.0001*
ปกติ	2,285	3.06	0.76	
ต่ำกว่าเกณฑ์	478	2.75	0.79	
รวม	2,980	3.02	0.77	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.001$

จากตารางที่ 4.39 พบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีภาวะโภชนาการสูงกว่าเกณฑ์ มีค่าเฉลี่ยผลการเรียน สูงที่สุด คือ 3.19 รองลงมา ได้แก่ นักเรียนกลุ่มที่มีภาวะโภชนาการปกติ คือ 3.06 สำหรับนักเรียน กลุ่มที่มีภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์ มีค่าเฉลี่ยผลการเรียนต่ำที่สุด คือ 2.75 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีภาวะโภชนาการต่างกัน มีผลการเรียนในภาคการศึกษาที่ผ่านมาแตกต่างกัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ $p < 0.001$